

Espais de Creació i Producció de Catalunya

Anàlisi DAFO

**XARXA
PROD
. CAT** | Xarxa d'espais
de producció
i creació
de Catalunya

Spora
Consultoria Social

Espais de Creació i Producció

Anàlisi DAFO

Barcelona, Desembre 2017

Les visions expressades en aquest informe són fruit de les propostes de les persones participants a la jornada realitzada el dia 14 de desembre de 2017 a Can Serrat i de les anàlisis realitzades pels autors i autores, i no necessàriament representen a XarxaProd.

Spora Sinergies SCCL

<http://www.spora.ws>

.....
C/ Floridablanca 146 3r 1ª. 08011. Barcelona

Tel. +34 93 532 66 66 | Fax +34 935 504 444

Composició de l'equip:

Aleix Caussa (Spora Sinergies)

Mireia Calafell (Artsmoved)

Sumari

1. INTRODUCCIÓ	5
2. RESUM EXECUTIU	6
3. DEBILITATS	7
3.1. Els recursos	7
3.2. La relació amb el territori.....	8
3.3. La comunicació del projecte o l'espai.....	8
3.4. El treball en equip	9
3.5. Les Xarxes.....	9
4. FORTALESES.....	11
4.1. Els equips de gestió dels Espais	11
4.2. Les Xarxes.....	11
4.3. La relació amb el territori.....	12
5. AMENACES	13
5.1. La política i el context.....	13
5.2. L'Administració Pública	14
5.3. Les dependències	15
5.4. La competència	15
6. OPORTUNITATS	17
6.1. Els recursos	17
6.2. La política i context local.....	18
6.3. La xarxa.....	18
6.4. La comunicació i la difusió	18

INTRODUCCIÓ

A continuació presentem els resultats extrets del treball participatiu Espais de Creació de Catalunya: anàlisi DAFO, que va tenir lloc a Can Serrat el 14 de desembre de 2017. La jornada va ser organitzada per XARXAPROD, i va comptar amb la participació de més d'una trentena d'espais.

L'objectiu de la Jornada era:

- Recollir les percepcions, valoracions i opinions dels espais de creació i producció de Catalunya vers l'estat de la situació de les entitats i del sector cultural a Catalunya.

Metodologia

La Jornada de treball es va desenvolupar en dues sessions de dues hores cada una. En la primera sessió de treball es va realitzar un treball en subgrups per consensuar les Debilitats i les Fortaleses dels Espais de Creació i Producció de Catalunya. Posteriorment, aquest treball de consens entre els subgrups es va exposar en format de plenari. En el plenari cada subgrup exposava les seves valoracions i es connectaven les propostes entre els diferents subgrups.

La segona sessió de treball va seguir la mateixa metodologia centrant-se en les Amenaces i Oportunitats del sector i l'entorn en què es desenvolupen les activitats i processos dels Espais de Creació i Producció de Catalunya.

Resultats

Els resultats d'aquesta anàlisi DAFO són fruit del consens entre les diferents entitats que van participar en la Jornada. L'objectiu d'aquests resultats es poder pensar i elaborar accions que permetin a XarxaProd poder potenciar les oportunitats i fortaleses de les entitats i el sector o poder donar resposta a les necessitats i amenaces que s'han detectat.

RESUM EXECUTIU

Debitats	Fortaleses
<p>Alta dependència de les entitats vers les subvencions. Poca capacitat de les entitats per obtenir recursos propis (no sostenibilitat). Dificultats per cofinançar els projectes. Incapacitat de dissenyar programes a futur. La no internacionalització de projectes (global). Mala cobertura d'Internet en els Espais d'àmbit rural. Manca de bones connexions (transport públic) en els Espais d'àmbit rural. Manca de recursos i d'una estratègia de comunicació de les entitats. Excessiva dependència dels projectes en l'equip humà. Manca d'una normativa comuna prèvia al desenvolupament d'un projecte. Auto-precarització. La dificultat de la xarxa en pensar-se com a conjunt. Manca de resultats del treball en xarxa. Manca d'un codi compartit de la xarxa.</p>	<p>La voluntat i la predisposició dels equips humans dels projectes i entitats. L'adaptabilitat, la flexibilitat i la creativitat estratègica dels equips. La versatilitat dels equips. L'organització en xarxes. La interrelació amb el territori.</p>
Amenaces	Oportunitats
<p>Manca de planificació estratègica en Cultura. El desmantellament del CONCA. L'aplicació del 155. L'aposta d'Europa per la indústria cultural. L'apropiació del discurs de la creació per part de sectors no culturals. Incapacitat de comprensió dels codis i llenguatges dels Espais per part de l'Administració. La poca flexibilitat de la normativa. Els tempos de l'Administració Pública. L'alt grau de burocràcia vinculat a les subvencions. La naturalesa de les subvencions. L'apropiació de projectes per part de l'Administració. La dependència de la interacció amb el territori (local). La dependència de les relacions amb els stakeholders. L'altíssima quantitat d'informació i d'ofertes. La manca de recursos públics. La impossibilitat d'oferir el mateix que l'Administració. La impossibilitat d'oferir el mateix que els grans operadors privats. La competència dels nuclis urbans o dels barris. L'homogeneïtzació i la creació de tendències.</p>	<p>Aliances amb altres sectors i agents. Aliances al territori. Treballar la idiosincràsia. El paper actiu en la definició de les polítiques culturals i la professió artística. Plans estratègics de cultura a nivell local. Nous models de (auto)gestió. Formació artística i de gestió. Vincles amb l'Acadèmia. Aprendre el llenguatge de l'empresa privada. La difusió des dels propis artistes.</p>

DEBILITATS

Característiques pròpies de les entitats que representen una desavantatge o limitació per a assolir els seus objectius.

Els recursos

La precarietat és general a tot el sector i aquesta també es manifesta en el sí dels Espais privats. Concretament, aquesta precarietat es concreta en les següents debilitats:

Alta dependència de les entitats vers les subvencions

Es destaca l'alta dependència de les entitats vers subvencions i l'administració pública, fet que provoca:

- Poca llibertat per a programar.
- Haver de seguir processos lents i excessivament burocràtics: *"Tot està hiperauditat."*
- Que un projecte s'estrongi perquè la subvenció ha acabat, no perquè el projecte hagi arribat a la seva fi.
- Manca de liquiditat per a poder pagar les gestions del dia a dia o per a poder encetar projectes. Fins i tot quan hi ha subvencions atorgades, no se sap quan arribaran els diners.

Es planteja el repte de com pensar i replantejar els projectes per tal de no dependre tant de les subvencions.

Poca capacitat per obtenir recursos propis (no sostenibilitat)

Es detecta poca capacitat dels Espais per a obtenir recursos propis, alternatius i independents a les administracions públiques. Això es tradueix en:

- La impossibilitat de que els espais siguin sostenibles i independents.
- La possibilitat que alguns projectes a llarg termini no puguin sobreviure un cop ha acabat el temps en què han estat subvencionats.

Dificultats per cofinançar els projectes

Es destaquen les dificultats que tenen les Entitats per accedir a les subvencions a causa del cofinançament que demana l'Administració. En aquest sentit, es destaca que:

- S'hauria de poder fer constar el temps de dedicació a un projecte com a salari que s'estalvien els Espais i per tant com a ítem apta per justificar el cofinançament.
- Haver d'anticipar els diners implica que un Espai disposa de menys diners fins que l'Administració no els retorna.

Incapacitat de dissenyar programes a futur

El fet de no ser sostenibles, no tenir recursos propis, l'alta dependència de les subvencions sumat a que n'hi ha poques, no permet fer previsions a llarg termini, calendaris, ni dissenyar programes a futur. Aquesta situació de les entitats genera molta incertesa.

La relació amb el territori

La no internacionalització de projectes (global)

Hi ha Espais en què la no internacionalització dels seus projectes es percep com a debilitat, en tant que es parteix de la premissa que, especialment quan s'ofereixen residències, la internacionalització atorga prestigi, facilita la continuïtat del projecte, crea xarxa amb l'exterior, potencia intercanvis i permet comptar amb el cofinançament de noves institucions.

Mala cobertura d'Internet en els Espais d'àmbit rural

La mala cobertura d'Internet que pateixen els Espais d'àmbit rural és una debilitat, tenint en compte que avui Internet és bàsic per a la gestió d'un Espai i per a garantir un bon servei als usuaris.

Manca de bones connexions (transport públic) en els Espais d'àmbit rural

L'aïllament quant a connexions de transport públic és una debilitat: obliga a usar el transport privat i, a més, fa que alguns artistes se sentin incomunicats en excés.

La comunicació del projecte o l'espai

Manca de recursos i d'una estratègia de comunicació

Cal una estratègia de comunicació potent per garantir que les activitats que programa un Espai arribin veritablement al públic, partint del fet que ser visible no sempre vol dir tenir èxit comunicatiu i ja que actualment hi ha un problema de sobre-comunicació general. En aquest sentit, calen recursos econòmics per a poder destinar-los a especialistes en comunicació i a posicionar els espais a les xarxes.

Davant dels casos en què la ciutadania no arriba als espais de creació i producció artística es cometa que cal repensar la relació entre la programació que s'ofereix al públic i els desitjos o expectatives que aquest espera d'allò que els Espais li poden oferir.

El treball en equip

Excessiva dependència de l'equip humà

Se subratlla que sovint hi ha una excessiva dependència de l'equip humà que hi ha el darrera d'un projecte –dels compromisos assumits i de la seva voluntat– per a que el projecte aconseguixi els seus objectius i sobrevisqui a un possible trencament d'aquest equip.

Manca d'una normativa comuna prèvia al desenvolupament d'un projecte

Caldria un organigrama, una normativa o uns codis que garanteixin el bon govern i la convivència interna en el sí dels espais. És a dir, un pacte comú previ al desenvolupament de projectes que especifiqui: qui s'encarrega de què i com; com es reparteixen les responsabilitats; quins són els límits dels béns comuns que es generaran; quins són els compromisos de cada part. Això evitaria la capitalització i apropiació indeguda d'un projecte que s'ha fet en comú, entre varies persones o entitats, i en conseqüència facilitaria el bon funcionament de projectes i equips.

Auto-precarització

A l'altra cara de la passió, el compromís i la predisposició dels equips humans hi ha el perill d'auto-precaritzar els professionals que els conformen. *“Treballem molt i fins i tot fem feines que no ens pertoquen”.*

Les Xarxes

La dificultat de pensar-se com a conjunt

És una debilitat formar part d'una xarxa i al mateix temps no tenir clars ni els seus objectius ni una mirada conjunta compartida entre els seus membres.

Manca de resultats del treball en xarxa

Es percep una manca de resultats del treball en xarxa atenent a les expectatives que si dipositen. Malgrat que formar part d'una xarxa podria generar molts beneficis –les entitats que hi participen són molt diferents i acumulen experteses diverses i, per tant, representen un potencial educatiu, formatiu i productiu molt elevat–, no estan prou explotats.

Per tant, formar part d'una xarxa no sempre es tradueix en resultats concrets com ara finançament, col·laboracions, intercanvis, etc., tot el contrari: pot significar un desgast, un sentiment de pèrdua de temps i fins i tot d'oportunitats.

Manca d'un codi de la xarxa

Cal un codi, unes bases de xarxa per tal que determini els valors i fixi els límits i les possibilitats que ofereix. D'aquesta manera, s'evitaria la generació d'expectatives que no es compleixen.

Fer xarxa també hauria de voler dir tenir clars els engranatges de despeses i beneficis, els acords previs fixats, etc. *“Fer un projecte concret en xarxa hauria de significar poder determinar quins valors afegits aportarà cadascú, quins diners, quins beneficis, etc.”*

FORTALESES

Característiques pròpies de les entitats que representen una avantatge per a assolir els seus objectius.

Els equips de gestió dels Espais

La voluntat i la predisposició dels equips humans

Generalment, la voluntat i la predisposició dels equips humans que porten un Espai faciliten la generació d'un bon clima de treball basat en la confiança, la comunicació i la transparència.

L'adaptabilitat, la flexibilitat i la creativitat estratègica dels equips

La capacitat d'adaptació i la flexibilitat dels equips de gestió i les entitats fa que sigui possible aconseguir finançament a través de vies alternatives com ara les col·laboracions o els intercanvis per a poder tirar endavant un projecte i assolir els objectius fixats. La sostenibilitat i l'autonomia dels espais té als equips com a màxim contrapès vers la dependència de les ajudes de l'Administració Pública.

La versatilitat dels equips

La flexibilitat també es veu reflectida en l'estructura dels equips, que no és rígida sinó que és capaç d'incorporar nous talents i perfils més joves.

La versatilitat i diversitat dels equips, així com la seva naturalesa interdisciplinària permet suplir moltes mancances. *"Com que no tens un expert en comunicació, ni un expert en excels... fas de tot"*.

Les Xarxes

L'organització en xarxes

El fet que els Espais estiguin organitzats en xarxa (XarxaProd, Resartis, etc.) es percep com a una fortalesa perquè:

- Permet compartir experiències, intercanviar sabers i recursos. És a dir, nodreix i dóna independència perquè la xarxa té un potencial educatiu, formatiu i productiu molt alt.
- Garanteix certa internacionalització (global).
- Enforteix la connexió amb el territori (local).
- Permet cobrir mancances pròpies a partir de col·laboracions i derivacions amb altres entitats.

- Assegura la circulació, els contactes i el suport entre projectes i entre professionals.
- Obre possibilitats inesperades. *“Mai saps què pot sortir del treball en xarxa.”*
- Fa possible accedir a recursos exteriors amb beneficis més alts, amb programes i subvencions més ben qualificades i més complexes.
- Trenca l'aïllament dels centres.
- Possibilita la diversitat de mirades quan hi ha un equilibri entre entitats amb poca trajectòria i d'altres més experimentades.

La relació amb el territori

La interrelació amb el territori

La interrelació amb el territori és una fortalesa quan suposa arrelament, reconeixement, enfortiment dels vincles, seguretat, participació, cohesió, complicitats i identitat i originalitat. Genera idiosincràsia en tant que el territori influeix i determina la identitat de l'Espai. Fa que la identitat de l'espai s'integri al territori i així, esdevingui única. A més, la relació amb el territori ajuda a organitzar i a ordenar les entitats i a situar el seu perfil en el mapa. *“Ens ajuda a diferenciar-nos respecte les altres entitats de l'entorn que desenvolupen la mateixa activitat”.*

AMENACES

Característiques del medi i el context, externes, que representen una desavantatge per a assolir els objectius dels Espais de Creació i Producció Artística.

La política i el context

Manca de planificació estratègica en Cultura

La manca d'un pla estratègic de cultura a llarg termini que sigui independent als partits polítics que ocupen els càrrecs de poder es percep com una amenaça: es depèn en excés de les directrius i les prioritats sobre les polítiques públiques de cada partit. Genera inestabilitat.

El desmantellament del CONCA

El CONCA no ha resultat ser allò que havia de ser originàriament, és a dir, no és un òrgan de judici independent de la política pública cultural i tampoc no distribueix recursos. Representa una amenaça perquè la cultura torna a estar en mans dels partits polítics.

L'aplicació del 155

L'aplicació del 155 representa una amenaça real amb conseqüències com ara:

- Canvis en les línies polítiques
- Canvi de les normatives de subvencions (ex: iva)
- Fi de subvencions, fins i tot d'aquelles que ja havien estat concedides
- Manca d'un interlocutor clar

L'aposta d'Europa per la indústria cultural

Actualment, Europa, a través dels seus ajuts, demostra que aposta per la indústria cultural, no per la creació ni la recerca.

L'apropiació del discurs de la creació per part de sectors no culturals

La creació, allò creatiu i artístic, ha estat apropiat pel discurs de l'emprenedoria propi del món empresarial, però també de determinades polítiques culturals. En conseqüència, s'estan buidant de sentit paraules com "*creació*" i "*artista*".

L'Administració Pública

Incapacitat de comprensió dels codis i llenguatges dels Espais

L'Administració ni entén el llenguatge dels processos creatius propi dels Espais ni mostra interès per a fer pedagogia i ser capaç de veure la idiosincràsia i els matisos d'un sector que posa al centre de la seva activitat el procés, no el producte. Com a conseqüència, es produeix un xoc perquè l'administració:

- No coneix les idiosincràsies i matisos del sector i, per tant, no es capaç de comprendre la diversitat de projectes que tenen els Espais.
- No recolza projectes que no estiguin basats en un producte final (les subvencions exigeixen resultats).
- No inverteix en projectes a llarg termini basats en la investigació i els processos, com sí que ho fa en l'àmbit de la ciència.
- Obliga als Espais a fer-se entendre, fet que té com a conseqüència que les propostes que se li fan posen en detriment el risc i els valors propis de la creació. A la llarga, implica homogeneïtzació dels projectes que reben recolzament públic.
- En alguns casos no és capaç de donar una resposta perquè la normativa no ho contempla. *“Per exemple, en una masia és fàcil que l'Ajuntament permeti fer-hi una activitat turística, però no sap com fer-ho si hi volem fer activitat cultural”.*

La poca flexibilitat de la normativa

La poca flexibilitat de l'Administració és una debilitat perquè sovint hi ha projectes i propostes dels Espais que queden al marge de la seva normativa i, com a conseqüència, acaben essent desestimats.

Els tempos de l'Administració Pública

El ritme i els tempos institucionals no corresponen amb el tempos dels Espais: suposa un problema d'encaix.

L'alt grau de burocràcia

L'alt grau de burocràcia es percep com a una dificultat greu que demana coneixements especialitzats, molt de temps de dedicació, etc. (per exemple, en les sol·licituds i justificacions de subvencions).

La naturalesa de les subvencions

Les subvencions tenen unes condicions que impedeixen i dificulten poder-les sol·licitar i justificar després:

- Demanen un cofinançament d'un 40 o 50% que dificulta la possibilitat d'accedir-hi.

- El fet de no saber quan arriben els diners concedits genera incertesa i haver d'avançar-los des dels Espais, fet que acaba generant problemes de liquiditat.
- Sovint no arriben els diners concedits fins que no està la subvenció justificada.

L'apropiació de projectes per part de l'Administració

Les accions d'apropiació i transformació de projectes que funcionen per part de l'Administració es veu com una doble amenaça. Per una banda, els bons projectes poden ser *canibalitzats* per l'Administració quan aquests depenen econòmicament d'ella. L'entitat perd el projecte perquè no el pot mantenir i l'Administració se'l fa seu. Per una altra, l'apropiació dels projectes per part de l'Administració pot comportar transformacions estructurals que en posi en perill el seu bon funcionament original.

Les dependències

La dependència de la interacció amb el territori (local)

En els casos en què el territori no es fa seu el projecte –ja sigui perquè la gent de l'entorn no el valora com a propi o perquè les autoritats no reconeixen l'Espai com a interlocutor–, aquest està destinat al fracàs.

La dependència de les relacions amb els stakeholders

a) D'un patrocinador privat

La dependència d'un únic patrocinador privat és una amenaça en tant que pot marxar en qualsevol moment i estroncar de sobte el projecte.

b) De més d'un agent

La dependència de més d'un agent pot ser una amenaça en el moment en què hi ha una disputa entre els diferents agents implicats en la sostenibilitat del projecte. Així, hi ha problemes interns, trencament de pactes, canvis d'orientació política, etc. que poden fer que les diferents Administracions públiques col·lapsin el projecte comú.

La competència

a) Quant a la comunicació

L'altíssima quantitat d'informació i d'ofertes

Hi ha moltíssima informació i una quantitat d'oferta molt alta de cursos, activitats, etc. destinada a públics diversos (ciutadania, artistes, etc.). Fins i tot s'accepta que hi ha més oferta cultural que demanda. Això fa que la comunicació de les activitats que desenvolupa un Espai sigui molt complicada: la informació arriba molt diluïda a la ciutadania, als col·lectius d'artistes o a d'altres entitats.

b) Dins del propi sector

La manca de recursos públics

Les partides pressupostàries destinades a la cultura són massa limitades en relació a la quantitat d'entitats i projectes que caldria cobrir. Aquesta manca de recursos públics genera una competència insana dins del propi sector, a diferents nivells: local, estatal, europeu, etc. *“Som massa entitats competint pels pocs recursos que hi ha”.*

c) Per part de la institució

La impossibilitat d'oferir el mateix que l'Administració

Les institucions públiques exerceixen una competència deslleial amb el sector, ja que poden oferir fins i tot gratuïtament una activitat per la qual els Espais i les institucions privades haurien, irremeiablement, de fer pagar al públic. Genera desigualtat d'oportunitats: *“No podem competir amb l'Administració”.*

d) Per part de grans operadors

La impossibilitat d'oferir el mateix que els grans operadors privats

Els grans operadors (coworkings, festivals, etc.) exerceixen una competència desigual amb el sector perquè poden oferir les mateixes activitats a preus més baixos, i tenen més recursos.

e) Quant al territori

La competència dels nuclis urbans o dels barris

Els nuclis urbans generen competència respecte aquells espais que són d'àmbit rural en tant que la seva oferta es visibilitza més i està a l'abast d'un major número de persones. Aquest fet es dona també entre els barris d'una mateixa ciutat: n'hi ha que, sigui perquè són més centrals o perquè estan més de moda, tenen més públic encara que es faci la mateixa activitat en un altre barri.

f) Quant a la creació

L'homogeneïtzació i la creació de tendències

Es creen tendències culturals molt pautades per les fonts de finançament com a conseqüència de la manca de recursos, la poca varietat d'institucions que n'ofereixen i l'alt nivell de competència. És a dir, la diversitat de l'oferta cultural es perd en pro de propostes que tenen més assegurada i garantida la possibilitat d'accedir als pocs recursos existents. Això es tradueix en homogeneïtzació i en la pèrdua de propostes que apostin per projectes arriscats.

OPORTUNITATS

Característiques del medi i el context, externes, que representen una avantatge per a assolir els objectius dels Espais de Creació i Producció Artística.

Els recursos

Aliances amb altres sectors i agents

La possibilitat de crear aliances amb altres sectors i agents és una oportunitat. És viable arribar a convèncer-los per a portar a terme un projecte en què l'art i la creativitat dialoguin amb altres sectors com ara el social, el màrqueting, el comunitari o el turístic. Per exemple, cal detectar i potenciar els efectes socials que la creació i producció artística poden tenir per elaborar projectes socials en què l'art sigui el medi o la metodologia i no la finalitat del projecte. D'aquesta manera es poden aconseguir recursos per noves vies i subvencions no estrictament de l'àmbit de cultura.

Aliances al territori

En la mateixa línia que l'anterior punt, el territori també és una oportunitat per la creació d'un espai per a promocionar i facilitar les aliances dels Espais amb altres sector. El territori esdevé un punt de trobada de totes les entitats de l'entorn que pot servir per a muntar projectes que no sigui estrictament culturals, sinó híbrids o transversals: *"Que incloguin, per exemple, el sector vinícola i el turístic"*.

Treballar la idiosincràsia

El fet que els grans operadors tinguin més recursos i, per tant, puguin oferir les mateixes activitats que fan els Espais a preus més baixos, pot ser una oportunitat perquè obliga als Espais a trobar maneres de significar-se, redefinir-se, diferenciar-se i, en definitiva, treballar l'arrelament amb el territori i la idiosincràsia. *"M'obliga a oferir quelcom únic i original"*.

El paper actiu en la definició de les polítiques culturals i la professió artística

Els Espais tenen un paper actiu en la definició del que és la professió artística i les polítiques culturals. L'oferta i la producció dels Espais emergeix com a contrapoder vers les grans línies establertes des de les tendències dominants del sector o de les fonts de finançament. Així, es tracta d'una oportunitat perquè és un contrapoder que pot contrarestar les subvencions mercantilistes i marcar nous models de subvencions i convocatòries.

La política i context local

Plans estratègics de cultura a nivell local

Es percep com a oportunitat la possibilitat de crear, amb la participació activa d'entitats, consells de barri, artistes, etc. plans estratègics de cultura a nivell local que garanteixin una estabilitat més enllà dels canvis polítics.

Nous models de (auto)gestió

L'auge de nous projectes artístics basats en l'autogestió és vist com una oportunitat per a recuperar les pràctiques que faciliti superar la dependència econòmica i la precarietat. Caldria saber si aquesta autogestió tendeix més cap a la creació de recursos propis o cap a la precarització.

La xarxa

Formació artística i de gestió

La diversitat dels agents, de sabers i d'experiències acumulades que conformen una xarxa obren la possibilitat d'organitzar-se per tal d'oferir la millor oferta de formació artística i de gestió de Catalunya, amb cursos, un circuit de pràctiques, una escola d'estiu, etc. És a dir, la xarxa podria omplir un buit existent en l'oferta formativa de gestió cultural.

Vincles amb l'Acadèmia

La relació amb l'Acadèmia es percep com una oportunitat quan el saber generat pot repercutir positivament en els espais. L'acadèmia es percep com una aliada quan la relació genera una retroalimentació en què els Espais reben, per exemple, un marc teòric, les conclusions dels estudis, etc.

La comunicació i la difusió

Aprendre el llenguatge de l'empresa privada

La possibilitat de dominar el llenguatge de l'empresa privada pot arribar a traduir-se en patrocini, aliances concretes, pactes a llarg termini i estabilitat econòmica. Aquesta idea versa sota la premissa de què acostumem a tenir dificultats per dominar i entendre el llenguatge de les empreses. Un fet que dificulta la creació d'aliances i l'establiment d'objectius compartits.

La difusió des dels propis artistes

Es percep com una oportunitat la possibilitat de potenciar i treballar una estratègia comunicativa que reforci la difusió que fan els i les artistes en tant que coneixedors en primera persona dels Espais.